

ÜLKEMDE GÜLLER AÇARKEN

İnsanoğlu dünyada yalnız yaşayan bir varlık değildir. Bir anne ve babadan meydana gelmesi, etrafında en azından birinci derece yakınlarının olması, onun sosyal bir varlık olduğunu göstermektedir. Belki bazıları ilerleyen yaşlarda yalnızlığı tercih edip kendisini dış dünyaya kapatabilmekte ancak zorunlu ihtiyaçları gereği asgari düzeyde insanlarla ilişkisini devam ettirmesi gerekmektedir. Dolayısıyla insanoğlu ister istemez toplum içinde yaşamak durumunda, az veya çok başkalarıyla iletişim kurmak zorundadır.

İnsanoğlunun sosyal hayata olan bağı göz önünde bulundurarak, yaşadığı maddi ve manevi olayların da sosyal yönünün olabileceğini dikkatlerden kaçırmamak gerekir. Bunların başında dini hayatı gelmektedir. Din, her yönüyle sosyal olmayı salık vermektedir. Dinin hükümleri incelendiğinde büyük oranda sosyal yönlü emir ve nehiylerin olduğu görülecektir. Dinine bağlı insanların da, diğer Müslüman kardeşleriyle bir araya gelmesi, ortak faaliyet ve çalışmalar yapması sosyal olmalarının en önemli yansımasıdır. Müslümanların birliktelik ruhunu ziyadeleştiren, sosyal alanda beraber olduklarında kendilerini güçlü hissettiren, önemli gün ve gecelerde ve dini hassasiyetin fazla olduğu anlarda yapılan faaliyetlerin hayati yönünün olduğu inkâr edilemez bir gerçekliktir. Bu açıdan Müslümanların, sosyal hayatın birer yansıması olan dini duygu ve düşüncelerin yoğun olarak yaşandığı günlerdeki faaliyetler üzerinde daha hassas hareket etmesi elzemdir.

Ülkemizde her geçen yıl dini içerikli faaliyetler artmaktadır. Mesela; kutlu doğum, bazı din büyüklerinin vefatlarının sene-i devriyesi, özel konulu konferanslar, önemli gün ve gecelerin idrak edildiği programlar, sabah namazı buluşmaları, Müslümanları ilgilendiren problemlere karşı duyarlılık yürüyüşleri, mitingler vs. Diğer taraftan eğitim alanındaki önemli gelişmeler. Mesela; İmam-Hatiplerinin sayılarının hızlı bir şekilde artması, yaz Kur'an kurslarının açılması, okullara Siyer ve Kur'an-ı Kerim derslerinin konulması vs.

Dini içerikli faaliyetlerin ziyadesiyle arttığı bugünlerde, peki nitelik olarak hangi durumdayız, bu durumu hiç düşündük mü? Yapılan programların toplumsal boyutunda müspet yönlü yansımalar oluyor mu? Dini yaşantımız ne derece etkilenmektedir? Programlar esnasında anlık duygu değişimi yaşayıp daha sonra eski hal üzere devam mı ediyoruz? Kemiyet artarken keyfiyetler hangi aşamadır?

Müslümanlar olarak kemiyet kadar keyfiyete değer vermiyoruz. Bizler sayımızı artıralım, kalabalık görünelim ancak içerik olarak hangi duruma geldiğimiz önemli değil anlayışıyla meselelere yaklaşılmaktadır. Yaptığımız birçok faaliyetin asıl hitap ettiğimiz kitlelerde ne gibi bir değişim yapıyor düşüncesine yönelmemiz gerekmektedir. Buna en çarpıcı örneği 28 Şubat sürecinden verebiliriz. 28 Şubat'tan önce İmam-Hatipler ve Kur'an kursları dolu doluydu. İmam-Hatiplerin müdürleri, sayılarımız şu kadar arttı diyerek övünürler, bunun asıl başarı olduğunu anlatırlardı. Ancak niteliğe hiç bakılmayıp pozitif eğitimlerin yanında dini eğitim de veren kurumda, bir Müslümana yakışmayan hareketlerde bulunan onlarca öğrenci bulunmaktaydı. İmam-Hatip öğrencisinden içki içenler, hırsızlık yapanlar, öğrencilikten ziyade sokak çocukları gibi bir vaziyette okula gelip gidenler

bulunabilmekteydi. Eğitim seviyesi ise bir o kadar düşüktü. Kur'an kurslarında da durum bundan farksızdı. Öğrenciler sadece Kur'an-ı ezberlesinler, eğer bu ezberle bir de yarışmalarda derece yapar kursun adını duyurlarsa en büyük başarı sayılırdı. Devamlı Kur'an ezberleme ile uğraşan çocuklara farklı bir aktivite yaptırılmaz, hatta yapılanları hemen yasaklama yoluna giderlerdi. Mesela, teneffüslerde kursun bahçesinde top oynamaya çalışan çocukların topları hemen kesilir, derste kitap okumaya çalışanların kitapları ellerinden alınır, bir haftalık yatılı kalan öğrenciler Pazar günü değil de Pazartesi kursa geldiğinde falakalara yatırılırdı. Bu şekilde eğitim gören çocuklar hafız olurlar, kurstan sonra İmam-Hatip'e giderlerdi. Kursun aşırı disipline dayalı eğitiminden kurtulan bu öğrenciler, İmam-Hatip'in en yaramaz ve en tembel öğrencileri olurlardı. Neden, çünkü kursta sadece Kur'an öğretilmeye çalışılmış, onun dışında herhangi bir faaliyete dâhil edilmemiş, öğrenci sayısı ne kadar fazla olursa o kadar önemlidir anlayışıyla hareket edilmiş, nitelik yönüne hiç bakılmamıştı. 28 Şubat sürecinde İslamî kesim, İmam-Hatip ve Kur'an kursları açısından büyük darbe yediler. 28 Şubat'tan sonra bu darbe yenilen alanlarda öğrenci kalmadı, 8 yıllık eğitimle birçoğu kapandı. Kur'an Kurslarına rica minnet öğrenciler bulundu, dayak ve baskıdan uzak bir eğitim ve sosyal alanı ilgilendiren, kendilerini geliştiren faaliyetlere yer verilmeye başlandı. Bu sürecin bugün detaylı bir şekilde analiz edilmesi gerekmektedir. Nerelerde hata yapıldı, bugün neler yapmalıyız?

Bugün de birçok yerde Kur'an kursu ve İmam-Hatip okulları açılmaktadır. Ancak eski alışkanlıklar bir nebze de olsa hala devam etmektedir. Bizler sayılara bakıyoruz, ancak nitelikle, öğrencilerin ciddi bir şekilde yetişmesine ise yeteri kadar zaman ayırmıyoruz. Bugünden geçmişi değerlendirdiğimizde, İslami camia, yaşanılanları kemiyetle ilgilenererek, keyfiyete bakmayarak, bize emanet edilen yavruları istenilen seviyede eğitmeyerek 28 Şubat sürecini yaşamayı hak ettiği sonucuna ulaşmaktayız. Müslümanlar için asıl olan, geçmişte yapılan yanlışları bilerek ve gereğini yaparak geleceğe yürümektir. Mehmet Âkif'in " Ders alınsaydı tarih tekerrür eder miydi" anlayışını hayata geçirerek geleceğe yön vermektir. Dolayısıyla yaptığımız ve yapacağımız işlerde, niteliği esas almak zorundayız.

Dini cemaatlerimizin de durumu farklı değildir. Yazılı ve görsel iletişim araçlarını etkin olarak kullanan, müntesipleri için faaliyetler yapan cemaatlerimizin nitelikten ziyade kemiyete değer verdikleri tespit edilmektedir. Özellikle tarikatler incelendiğinde mesele daha açık hale gelmektedir. Mesela, tarikate giren kişiye vird ismi altında günlük yapması gereken zikirler verilir. Mürid, günlük zikirlerini yapınca İslâmî açıdan görevini yapmış addetmektedir. Zikrin dışında kendini dinin diğer esaslarını yapmaya/yaşamaya yönelik teşvikler ise vird kadar istenilmemekte ve takip edilmemektedir. Onlarca tarikatımız var ancak, onların önemli bir kısmı müntesiplerini İslami düşünce etrafında yeteri kadar eğitememektedirler. Ancak kendileriyle konuşulduğunda, bağlılarının çok fazla olduğunu, iyi bir cemaat olduklarını, Hz. Peygamber'in ifade ettiği Fırka-ı Nâciye'nin kendileri olduklarını ve İslâm için çalıştıklarını söylerler. Dışarıdan bakıldığında ise, niteliği olmayan, sadece adet olsun veya cennete kolay yoldan gidebilir miyiz düşüncesiyle hareket eden topluluk görüntüsü vermektedirler.

Dinimiz, nitelikli olmayı emretmektedir. İçi kof çokluklardan ziyade, içi ve dışıyla İslâm'ı yaşayan Müslüman bireyler olmayı tavsiye etmektedir. Mesela, Kuran'ı Kerîm'de 100'den fazla yerde "İman edenler ve sâlih amel işleyenler" ifadesi peş peşe zikredilir. İman etmek yeterli değil, arkasından o imanın sâlih amelle gösterilmesi gerekir. Sadece ben Müslümanım demekle olmamakta, o Müslümanlığın gereklerini yerine getirmek gerekmektedir. Bakara suresinde, Tâlut ile Câlud'un mücadelesi anlatılır. Tâlut, Câlud'a giderken ordunun önüne bir nehir çıkar, Rabbimiz, bir imtihan olarak askerlerin buradaki sudan içmeden geçmelerini emreder. Ancak çok azı hariç diğerleri sudan içer. Rabbimiz, bunun üzerine şu ayetleri indirir: "Nice az gruplar vardır ki kendilerinden kat be kat çok olan grupları yenerler" (Bakara, 2/249). Sudan içmeyen o az grup daha sonra yapılan savaşı kazanır. Dikkat edelim, az ama nitelikli bir grup, kendisinden çok fazla olanları Allah'ın izniyle yenmektedir. Peygamber (s.a.s.) döneminde yaşanan Mûte savaşında, 3 bin kişilik İslâm ordusu, 100 bin kişilik Bizans ordusuna karşı savaşmış ve yenilmemişlerdir. Müslümanlar, Mekke'nin fethinden sonra müşriklerin toplandıkları Huneyn'e yöneldiklerinde, "Sayıca çok fazlayız, nasıl olsa onları yeneriz" düşüncesi ile hareket etmişler ancak savaşın ilk anlarında bozguna uğramışlardır.

Hz. Peygamber (s.a.s.), 23 yıllık süreçte, sadece şeklen İslâm'ı anlatmamıştır. Müslümanların dini içselleştirmesine önem vermiştir. O'nun hayatındaki önemli uygulamalarından, amellerin az da olsa devamlı olmasını arzu etmesi, uygulamaya önem vermesi bugünün Müslümanları için önemlidir. Sahabîler, her gün birer ayet öğrenerek ve onu yaşayarak dini açıdan liyakatli hale gelmeye çalışmışlardır. Bir iki günlük bir dini yaşantıdan ziyade, sürekli olanı tercih etmişlerdir ki sonuçta Asr-ı Saâdet olarak ifade edilen dönem ortaya çıkmıştır.

Bugün dini alanda birçok faaliyet yapılmaktadır. Düne nazaran ülkemizin her yerinde güller açmaktadır. Açan bu güllerin etrafına rayihalar saçması, çevresindekilere güzel havalar teneffüs ettirmesi gerekir. Ancak gül kokusu tadında yapılan bu faaliyetlerin nitelik yönlerinin fevkalade ve devamlı olması lazımdır. Yapılan programların etkisi bir iki gün olmamalı. Dinleyenler sadece anı yaşayıp, daha sonra eski hallerine dönmemelidir. Dinlediklerinden hisseler çıkarıp hayatlarına değişim yönünde etki etmeli. Önceden üzerinde iyi çalışılmış, daha önce aynı alanda yapılan programların tekrarı olmayan öyle güzel faaliyetler yapılmalı ki, niteliği esas almalı, Müslümanların üzerindeki gaflet bulutlarını dağıtmalı, dini yaşama aşkı ve şevkini canlandırmalı, İslâm'ı yaşama adına katkıda bulunmalıdır. Eğer bunu başarabilirsek, Necip Fazıl'ın ifadesiyle, "Kim var denildiğinde, sağına-soluna bakmadan", hak davam uğrunda her şeyimle ben varım diyebilecek bireylerden oluşan nitelikli bir toplum inşa edebiliriz. Kabileler halinde ilkel bir şekilde yaşayan, bir birinin boğazına sarılan, kız çocuklarını diri diri gömen, güçlü isen varsın, değilse ölürsün anlayışı hâkim olan, zayıflara hayat hakkı tanımayan bir toplumu en güzel örnek insanlar haline getiren bir Peygamberin ümmeti olarak, 21. yüzyılda, ne dersiniz nitelikli faaliyetler yapabilir miyiz?